

KOMMUNIKATIONSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 7/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av järnvägslagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 29 april 2014 regeringens proposition med förslag till lag om ändring av järnvägslagen (RP 48/2014 rd) till kommunikationsutskottet för beredning.

- regeringsråd Hannu Pennanen, kommunikationsministeriet
- enhetschef Kaisa Sainio, Trafiksäkerhetsverket
- chef för samhällsrelationer Nina Routti-Hietala, VR-koncernen.

Sakkunniga

Utskottet har hört

Dessutom har ett skriftligt yttrande lämnats av
— Trafikverket.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen att vissa bestämmelser i järnvägslagen ändras med anledning av den formella underrättelse som kommissionen gav Finland i fråga om genomförandet av direktivet om driftskompatibiliteten hos järnvägssystemet inom gemenskapen. Ändringarna består närmast av preciseringar av teknisk natur i gällande bestämmelser. Dessutom preciseras paragrafen om kommunikation samt dokumentation från inspelningar inom järnvägstrafiken pre-

ciseras och paragrafen får bestämmelser om att Trafikverket, järnvägsoperatörer, förvaltare av privata spåranläggningar och bolag som erbjuder trafikledningstjänster för järnvägstrafik ska få tillgång till inspelningar av tele- och radiokommunikation inom järnvägstrafiken och identifieringsuppgifter.

Lagen avses träda i kraft senast den 1 september 2014.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Regeringen föreslår att järnvägslagen (304/2011) ändras. Det beror främst på att kommissionen har lämnat en formell underrättelse till Finland om genomförandet av direktiv 2008/57/EG om driftskompatibiliteten hos järn-

vägssystemet inom gemenskapen. Enligt uppgifter till utskottet är ändringarna mestadels tekniska justeringar i den gällande lagen. Oberoende av direktivet föreslår regeringen att 84 § om kommunikation samt dokumentation från inspelningar inom järnvägstrafiken kompletteras med

rätt för Trafikverket att få inspelningar av tele- och radiokommunikation inom järnvägstrafiken och identifieringsuppgifterna för inspelningarna. Samtidigt kompletteras Trafiksäkerhetsverkets rätt att få information. Med inspelningar inom järnvägstrafiken avses inspelningar av tal-kommunikation mellan trafikledning, lokförare, personer som leder växlingsarbete och personer som ansvarar för banarbetet samt de uppgifter som tågens externa säkerhetsanordningar registrerar. Trafikverket ska använda uppgifterna bland annat i övervakning av trafiksäkerheten som ingår dess uppgifter eller för utredning av olyckor där Olycksutredningscentralen inte gör en officiell utredning enligt lagen om säkerhetsutredning av olyckor och vissa andra händelser (525/2011).

Dessutom ska järnvägsoperatörer, förvaltare av privata spåransläggningar och bolag som tillhandahåller trafikledningstjänster få tillgång till inspelningar av talkommunikation inom järnvägstrafiken och identifieringsuppgifterna för inspelningarna bland annat för att utreda olyckor och olyckstillbud. I motsats till dokumentation från inspelningar inom järnvägstrafiken ska talkommunikation inte innehålla uppgifter som tågens externa säkerhetsanordningar registrerar. Utskottet understryker att den föreslagna rätten för järnvägsoperatörer att få information bara avser rätten att få information i efterhand. Rätten innebär aldrig att information kan fås i realtid och uppgifterna kan därför inte användas för att följa upp kommunikationen i realtid. Uppgifter kan bara ges ut för att utreda olyckor och olyckstillbud och för att utveckla talkommunikationen för större säkerhet inom järnvägstrafiken. Uppgifterna varken får eller kan alltså under inga som helst omständigheter användas för att kontrollera om någon uppfyller sina anställnings-skyldigheter.

Utskottet välkomnar de nya bestämmelserna om rätt till information i 84 § och anser att rätten att använda dokumentation ger bättre möjligheter att utreda järnvägsolyckor och därmed förbättrar säkerheten på våra järnvägar. Samman-

fattningsvis anser utskottet propositionen vara nödvändig och relevant också i övrigt. Följaktligen tillstyrker utskottet propositionen med ändringar.

Detaljmotivering

84 §. *Kommunikation samt dokumentation från inspelningar inom järnvägstrafiken.* Utskottet föreslår att 3 mom. förtydligas och samordnas därför terminologin. Rätten för järnvägsoperatörer ska inte gälla inspelningar från säkerhetskommunikation och talkommunikation utan inspelningar av talkommunikation inom järnvägstrafiken. Innebörden i propositionen ändras inte trots den föreslagna ändringen.

För att undvika tolkningsproblem föreslår utskottet att det i ett nytt 4 mom. skrivs in att säkerhetsutredningar av Olycksutredningscentralen har företrädesrätt, som det också sägs i motiven till propositionen. Det nya momentet gäller fall då Olycksutredningscentralen inleder säkerhetsutredning av en händelse. Trafiksäkerhetsverket och Trafikverket ska få använda inspelningar av tele- och radiokommunikation inom järnvägstrafiken och identifieringsuppgifterna för inspelningarna först när Olycksutredningscentralen har fått de inspelningar och identifieringsuppgifter som behövs för dess utredningar och centralen bedömer att det inte skadar utredningen om de används. Villkoret ska också gälla utlämnande av inspelningar av talkommunikation och anknyttande identifieringsuppgifter på grundval av 3 mom. till de järnvägsoperatörer som avses där. Enligt uppgift till utskottet stämmer detta överens med nuvarande praxis. Det är viktigt att Olycksutredningscentralen skyndsamt gör en bedömning enligt 4 mom.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget enligt propositionen men 84 § med följande ändringar:

84 §

*Kommunikation samt dokumentation från
inspelningar inom järnvägstrafiken*

— — — — —
(2 mom. som i RP)

Om inte något annat följer av annan lagstiftning, har järnvägsoperatörer, förvaltare av privata spåranläggningar och bolag som erbjuder trafikledningstjänster rätt att få inspelningar av talkommunikation inom järnvägstrafiken och identifieringsuppgifter som gäller dem för *undersökning* av olyckstillbud och olyckor i aktörens verksamhet i syfte att förebygga motsvarande händelser samt utveckla *den talkommunikation som hänför sig till säkerheten inom järn-*

vägstrafiken. Den rätt att få upplysningar som avses i detta moment gäller endast sådana inspelningar av talkommunikation *inom järnvägstrafiken* där aktören själv eller aktörens personal är part.

Bestämmer Olycksutredningscentralen sig för att inleda en säkerhetsutredning i fråga om en händelse, får de inspelningar som avses i 2 och 3 mom. och identifieringsuppgifterna om dem dock användas enligt 2 mom. och lämnas ut med stöd av 3 mom. först när centralen har fått de inspelningar och identifieringsuppgifter som behövs för utredningen och bedömer att det inte är till skada för utredningen att de lämnas ut och används. (Nytt)

Helsingfors den 22 maj 2014

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Kalle Jokinen /saml
vordf. Osmo Kokko /saf
medl. Mikko Alatalo /cent
Thomas Blomqvist /sv
Ari Jalonon /saf
Jukka Kopra /saml (delvis)
Merja Kuusisto /sd
Suna Kymäläinen /sd

Raimo Piirainen /sd
Janne Sankelo /saml
Hanna Tainio /sd
Eila Tiainen /vänt
Ari Torniainen /cent
Reijo Tossavainen /saf
ers. Simo Rundgren /cent (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Juha Perttula.